

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci žalobce; bytem v, zast. JUDr. Františkem Penkem, advokátem se sídlem Jistebnice 29, proti žalovanému: **České vysoké učení technické v Praze**, se sídlem v Praze 6, Žitná 1903/4, o přezkoumání rozhodnutí orgánu veřejné správy, k žalobě proti rozhodnutí rektora žalovaného ze dne 9.9.2014, čj. 0684/14/51921,

takto:

I. Rozhodnutí rektora Českého vysokého učení technického v Praze ze dne 9.9.2014, čj. 0684/14/51921, **se ruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** na náhradě nákladů řízení zaplatit žalobci částku 10.100 Kč,- do jednoho (1) měsíce od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Františka Penka, advokáta.

Odůvodnění

Žalobce napadl shora uvedené správní rozhodnutí rektora, kterým byla zamítnuta jeho žádost o přezkoumání a potvrzeno rozhodnutí děkana Fakulty elektrotechnické ČVUT ze dne 18.7.2014, čj. ST153/14/13922/Šisle. Ve správním řízení byl žalobci vyměřen poplatek ve výši 21.700,- Kč za studium delší než je standardní doba studia v dalším studiu podle ust. § 58 odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vysokých školách“).

Žalobce napadl rozhodnutí v celém rozsahu a domáhal se jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Uváděl, že považuje rozhodnutí za nepřezkoumatelné, neboť z něho nevyplyvá, jakým způsobem byla vypočítána výše poplatku, je uvedena pouze konečná částka poplatku. Žalobce se tak snažil poplatek spočítat sám a zjistil, že jeho výše neodpovídá jeho výpočtu; tento svůj výpočet uplatnil i v žádosti o přezkoumání prvostupňového rozhodnutí, v odůvodnění napadeného rozhodnutí však je uvedeno, že jeho námitka není důvodná, aniž by bylo uvedeno, z jakého důvodu.

Dále žalobce namítal, že ust. § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách obsahuje dvě alternativy stanovení poplatku, první z nich určuje, že poplatek činí za jeden rok nejvýše základ podle odst. 2, druhá alternativa stanoví, že se postupuje podle odst. 3 tohoto ustanovení. Poplatek byl žalobci stanoven podle odst. 3, v odůvodnění však není uvedeno, proč byla zvolena tato alternativa, a nikoliv první, proto považuje i v tomto směru odůvodnění rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Poukázal na skutečnost, že studoval v denním studiu magisterský program na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy v Praze, studium magisterského programu na FEL ČVUT je tak dalším magisterským studijním programem; z tohoto důvodu se domnívá, že na něj dopadá první alternativa.

Dále žalobce uvedl, že ve své žádosti o přezkoumání poukázal na své studijní výsledky, kdy vážený průměr za celou dobu studia činí 1,242, tyto výsledky jsou vynikající, a proto požádal o prominutí či snížení poplatku podle ust. § 58 odst. 8 zákona o vysokých školách. V odůvodnění není uvedeno hodnocení, jak byly tyto studijní výsledky žalobce vyhodnoceny a zda umožňují prominutí nebo snížení poplatku.

V poslední části žalobních bodů žalobce uvedl, že nebyl před vydáním prvostupňového rozhodnutí informován o tom, že se proti němu vede nějaké řízení a nemohl se tak vyjádřit k podkladům rozhodnutí, a dál, že nebyly opatřeny potřebné podklady o studijních výsledcích, na což upozorňoval v žádosti o přezkoumání. Znovu poukázal na své výsledky a na skutečnost, že zároveň absolvoval studium na MFF UK s tím, že jeho diplomová práce byla zhodnocena natolik kvalitní, že byla uznána za rigorózní.

Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhoval její zamítnutí. Poukazoval na výši příslušného poplatku, která je stanovena v bodu 2 Přílohy k příslušnému statutu vysoké školy ve výši 21.700,- Kč pro studijní program s koeficientem ekonomické náročnosti 1,65, což byl program, který studoval žalobce, tato výše i statut jsou dostupné i na úřední desce na webových stránkách vysoké školy. Ohledně výpočtu poplatku žalobcem uvedl, že žalobce provedl v té době dosud neúčinné ustanovení statutu, když podle tohoto výpočtu je možné určit výši poplatku za delší studium až od akademického roku 2015-2016. Ust. § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách určuje, kdy veřejná vysoká škola stanoví absolventovi bakalářského nebo magisterského studijního programu poplatek za další studium, a kdy za delší studium. V případě, kdy celková doba dalšího studia překračuje standardní dobu tohoto studia, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek podle ust. § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. Žalovaný nijak nezpochybňoval studijní výsledky žalobce, pouze je při přezkoumání rozhodnutí nepovažoval za prioritní, kdy žalobce zpochybňoval správnost vyměření poplatku. Rozhodnutí o vyměření poplatku se vydává, aniž se předtím koná nějaké řízení za účasti dotčeného studenta, žalovaný poukázal na ust. § 58 odst. 8 zákona o vysokých školách. Ohledně opatření dalších podkladů uvedl, že ty považoval rektor za dostačující k rozhodnutí a na skutečnost, že případné prominutí poplatků je právem rektora, na takové rozhodnutí neexistuje právní nárok.

Z obsahu předloženého správního spisu jsou patrné tyto podstatné skutečnosti pro posouzení důvodnosti podané žaloby.

Rozhodnutím ze dne 18.7.2014, čj. ST153/14/13922/Šisle, byl žalobci vyměřen poplatek ve výši 21.700,- Kč podle ust. § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách a čl. 11 odst. 1 písm. b) Statutu ČVUT v Praze, a to za studium delší než je standardní doba studia v dalším studiu. Poplatek byl vyměřen za šestiměsíční vyměřovací období od 11.9.2014 do 12.6.2015. V odůvodnění je mj. uvedeno, že překročení standardní doby studia nastane dne 11.9.2014, studium probíhá od 10.9.2012, výše poplatku je stanovena v souladu s přílohou č. 7 uvedeného statutu vysoké školy.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žádost o přezkoumání, o níž rozhodl rektor žalovaného žalobou napadeným rozhodnutím. V odůvodnění je mj. uvedeno, že námitka žalobce proti správnosti vyměření poplatku není důvodná, neboť nebyla nijak prokázána. Současně byla posouzena žádost o snížení (prominutí nebo odložení splatnosti) poplatku a ta nebyla shledána důvodnou, neboť se v případě žalobce nejedná o případ uvedený v čl. 11 odst. 3 statutu vysoké školy.

Podle Přílohy č. 7 Statutu žalovaného, článek 2 – poplatek za delší studium podle článku 11 odst. 1 písm. b) statutu, první odrážka činí 21.700,- Kč pro studijní program s koeficientem ekonomické náročnosti 1,65.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a o důvodnosti podané žaloby uvážil takto.

Podle ust. § 58 zákona o vysokých školách, ve znění účinném v rozhodné době: „(1) Veřejná vysoká škola může stanovit poplatek za úkony spojené s přijímacím řízením, který činí nejvýše 20 % základu.

(2) Základem pro stanovení poplatků spojených se studiem je 5 % z průměrné částky připadající na jednoho studenta z celkových neinvestičních výdajů poskytnutých ministerstvem ze státního rozpočtu veřejným vysokým školám v kalendářním roce. Základ vyhlásí ministerstvo do konce ledna kalendářního roku; základ platí pro akademický rok započatý v tomto kalendářním roce. Pro výpočet základu slouží údaje za uplynulý kalendářní rok.

(3) Studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.

(4) Studuje-li absolvent bakalářského nebo magisterského studijního programu v dalším bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každý další započatý jeden rok studia nejvýše základ podle odstavce 2; to neplatí, studuje-li absolvent bakalářského studijního programu v navazujícím

magisterském studijním programu či jde-li o souběh řádných studijních programů nepřesahující standardní dobu studia programu jednoho. Pokud celková doba dalšího studia překročí standardní dobu studia, stanoví veřejná vysoká škola poplatek za studium podle odstavce 3.

(5) Uskutečňuje-li veřejná vysoká škola studijní program v cizím jazyce, stanoví poplatek za studium v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu; na stanovení výše poplatků spojených se studiem se nevztahují odstavce 2 až 4.

(6) Veřejná vysoká škola zveřejní výši poplatků spojených se studiem podle odstavců 1 až 5 pro příští akademický rok před termínem pro podávání přihlášek ke studiu. Výši, formu placení a splatnost poplatků určí statut veřejné vysoké školy.

(7) Poplatky za studium s výjimkou odstavce 5 jsou příjmem stipendijního fondu veřejné vysoké školy.

(8) Rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem podle odstavce 3 nebo odstavce 4 se vydává alespoň 90 dnů před splatností poplatku. Rektor může v rámci rozhodování o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti s přihlédnutím zejména ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta podle zásad uvedených ve statutu veřejné vysoké školy.

(9) Na poplatky spojené se studiem stanovené podle odstavců 1 až 5 se nevztahují obecné předpisy o poplatcích.“

Podle ust. § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách: „Na rozhodování o právech a povinnostech studenta se nevztahují obecné předpisy o správním řízení. Rozhodnutí musí být vydáno do 30 dnů ode dne přijetí žádosti nebo oznámení předmětné skutečnosti.“

Vzhledem ke skutečnosti, že obsahem správního spisu nebyl příslušný celý statut žalovaného, soud si jej vyžádal od žalovaného ve znění účinném ke dni vydání příslušného rozhodnutí. Po doplnění tohoto statutu z něj soud zjistil, že podle článku 11 odst. 3 tohoto statutu ve znění účinném v rozhodné době: „Podle § 58 odst. 8 zákona může rektor snížit, prominout nebo odložit termíny splatnosti poplatků spojených se studiem na základě písemné žádosti studenta, doložené příslušnými doklady a vyjádřením děkana příslušné fakulty nebo ředitele vysokoškolského ústavu, v případě: (a) vynikajících studijních výsledků, (b) dlouhodobé nemoci, (c) tíživé sociální situace nebo z jiných humanitárních důvodů.“

Po přezkoumání rozhodnutí i řízení, které jeho vydání předcházelo, soud dospěl k závěru, že žaloba je částečně důvodná ohledně nedostatečně odůvodněného závěru o nesplnění podmínek žalobce pro možné prominutí poplatku, či jeho snížení nebo odložení termínu splatnosti, a napadené rozhodnutí tak pro nepřezkoumatelnost zrušil bez jednání a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V ostatních žalobních bodech soud nezákonnost rozhodnutí neshledal a v této části považuje žalobu za nedůvodnou.

Ohledně důvodu pro zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost soud uvádí, že z odůvodnění rozhodnutí vůbec není patrné, jaké důvody vedly žalovanému k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro aplikaci článku 11 odst. 3 statutu vysoké školy. Z obsahu žádosti o přezkoumání rozhodnutí žalobce je podle názoru soudu dostatečně patrné, že se žalobce domáhal tohoto postupu rektora z důvodu podle článku 11 odst. 3 písm. a) statutu, tedy z důvodu svých studijních výsledků. Žalovaný v odůvodnění uvedl, že v případě žalobce se nejedná o případ uvedený v článku 11 odst. 3 statutu; nezdůvodnil však vůbec, ani z jakého důvodu tak žalobce nesplňuje tyto podmínky, ani proč není možné tímto způsobem postupovat. Podle názoru soudu tak v odůvodnění vůbec absentuje alespoň minimální

základní úvaha v tom smyslu, že žalobce příslušné podmínky nesplňuje a o co je taková úvaha opřena (o jaké podklady rozhodnutí). V této souvislosti soud uvádí, že na rozhodování žalovaného v rozhodné době nedopadal ani správní řád, ani daňový řád, nicméně to ještě neznamená, že by vydané správní rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, mohlo být založeno toliko na libovůli příslušného správního úřadu – i takové řízení a rozhodnutí musí respektovat základní zásady správního řízení (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30.11.2007, čj. 9 Ca 384/2007-20, nebo z nedávné doby rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30.12.2014, čj. 30 A 40/2014-38, oba dostupné na www.nssoud.cz).

Další žalobní body soud nepovažuje za důvodné. K prvnímu žalobnímu bodu soud uvádí, že vzhledem k charakteru příslušného poplatku, který je stanoven jako pevný poplatek za příslušný druh studia, nepovažuje odůvodnění správních rozhodnutí za nijak nedostatečné, když přímo neuvádí výpočet tohoto poplatku. Jak plyne z příslušné přílohy statutu vysoké školy, pro tento druh studia je poplatek určen v rozhodném období pevnou částkou (21.700,- Kč), proto samotný výpočet tohoto poplatku již proveden byl obecným předpisem (statutem vysoké školy), a nemůže tak již být znovu nějak počítán v příslušném konkrétním správním rozhodnutí.

Ohledně žalobního bodu, v němž žalobce uvádí, že se snažil poplatek sám propočítat a dospěl k jinému výsledku, lze uvést totéž, co již bylo uvedeno k tvrzenému nedostatku výpočtu výše tohoto poplatku – v rozhodném období byl poplatek stanoven pevnou částkou, proto jeho výpočet by byl nejen nadbytečný, ale i nepřipustný (nelze vypočítávat něco, co bylo konkrétně obecným předpisem v určité výši stanoveno).

V dalším žalobním bodě žalobce napadá aplikaci ust. § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách, když uvádí svůj právní názor, že není zdůvodněno, podle které části tohoto ustanovení bylo postupováno. Soud nic takového z výroku ani odůvodnění správních rozhodnutí nezjistil – je zjevné, že se jedná o poslední větu tohoto ustanovení, tedy o poplatek za překročení standardní doby studia v dalším studiu (tato skutečnost je patrná přímo z výroku prvostupňového správního rozhodnutí), proto bylo postupováno podle odst. 3 tohoto ustanovení, což je skutečnost přímo uvedená v odůvodnění tohoto správního rozhodnutí. Podle názoru soudu tak k žádné nepřezkoumatelnosti či nesprávné interpretaci právního předpisu (normy) nedošlo a žalobní bod tak není důvodný. V případě žalobce tak sice došlo k dalšímu studiu, ale doba tohoto studia byla delší, proto je postup žalovaného v souladu se zákonem, když vycházel z ust. § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách při vyměření poplatku; tento postup přímo vychází z dispozice právní normy, tedy poslední věty ust. § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách.

Pokud pak dále žalobce uvádí, že před vydáním prvostupňového správního rozhodnutí nebyl informován o tom, že je nějaké řízení proti němu vedeno, a že tak neměl možnost se vyjádřit k pokladům pro rozhodnutí, soud uvádí, že rovněž tento žalobní bod nepovažuje za důvodný. Řízení a rozhodování o příslušném poplatku je v tomto směru upraveno speciálními ustanoveními zákona o vysokých školách, které takový postup umožňují. Je tak nutné vyjít z toho, že žalobce jako účastník řízení, je o příslušném řízení informován až vydáním příslušného prvostupňového správního rozhodnutí. Proti němu má však právní obranu v rámci příslušného správního řízení, a to právě žádostí o přezkoumání rozhodnutí, kde veškerá svá účastenská práva může uplatnit a rovněž může nahlédnout do příslušného správního spisu. Podle názoru soudu je takový postup v souladu se zákonem o vysokých školách v tehdy účinném znění a toto zákonné znění neupírá žalobci jeho účastenská práva, když je zajišťuje v řízení o přezkoumání příslušného rozhodnutí (nejedná se tak, na rozdíl od absence

odůvodnění správního rozhodnutí, o porušení základních zásad správního řízení podle správního řádu, když ta jsou plně garantována v rámci řízení o přezkoumání).

V dané věci tak soud uzavírá, že napadené rozhodnutí považuje za nepřezkoumatelné z důvodu nedostatku důvodů rozhodnutí, a proto je bez jednání zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (ust. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.). V dalším řízení je správní orgán názorem soudu vázán (ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.), tedy zejména musí konkrétně zdůvodnit, proč žalobce nesplňuje důvody pro snížení, prominutí nebo odložení termínu splatnosti poplatků, případně jaké důvody to jsou (z obsahu žádosti o přezkoumání je patrné, že se žalobce domáhal tohoto postupu z důvodu svých vynikajících studijních výsledků, proto je nutné tuto problematiku rozebrat i mj. s ohledem na studijní výsledky ostatních srovnatelných studentů a případně uvést, proč žalobce se svým studijním průměrem tento požadavek nesplňuje). V této souvislosti soud uvádí, že pochopitelně samotné rozhodnutí rektora o případném prominutí či snížení poplatku či odložení jeho splatnosti je volným správním uvážením rektora, do něhož nemůže soud nijak vstupovat. Nicméně, výkon tohoto správního uvážení a tím práva rektora, musí být konkrétně odůvodněn s ohledem na skutečnosti, které žalobce v příslušném svém procesním úkonu uplatnil, případně ty, které rektor při svém dalším rozhodování zjistí (a v tom směru tak doplní podklady pro vydání rozhodnutí zejména s ohledem na studijní výsledky žalobce a jejich hodnocení oproti ostatním studentům, aby mohl být řádně odůvodněn závěr o vynikajících studijních výsledcích podle čl. 11 odst. 3 písm. a) statutu vysoké školy).

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, ve věci byl úspěšný žalobce, náleží mu náhrada nákladů řízení, která se sestává ze soudního poplatku (3.000,- Kč), a z odměny za zastupování advokátem – dva právní úkony po 3.100,- Kč a dva režijní paušály po 300,- Kč (převzetí věci, sepsání žaloby) ve výši stanovené podle ust. § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, účinném ke dni učinění těchto úkonů.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. září 2016

JUDr. Ladislav Hejtmánek, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Beranová